

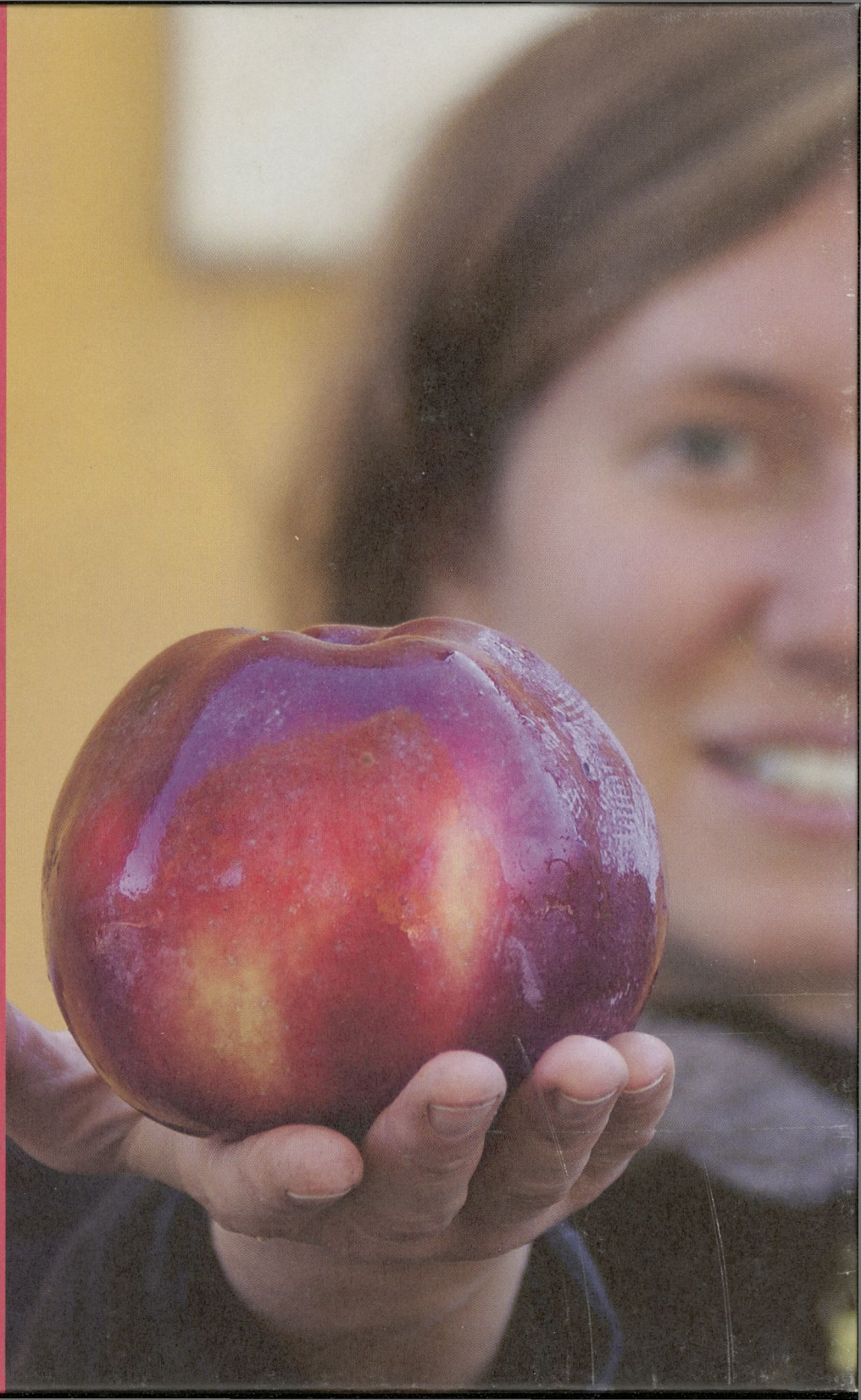
VÅR VARDAG - DITT MUSEUM FATABUREN

2017

VÅR VARDAG - DITT MUSEUM

FATABUREN

2017

VÅR VARDAG - DITT MUSEUM

Red. Anders Carlsson

Nordiska museets och Skansens årsbok

FATABUREN – Nordiska museets och Skansens årsbok – är en skatt av kulturhistoriska artiklar som har publicerats under mer än ett sekel.

Årsboken började som ett häfte med rubriken »Meddelanden«, redigerat 1881 av museets grundare Artur Hazelius för den stödjande krets som kallades Samfundet för Nordiska museets främjande. 1884 publicerades den första kulturhistoriska artikeln och när publikationen 1906 bytte namn till »Fataburen. Kulturhistorisk tidskrift« kom de vetenskapliga uppsatserna att dominera innehållet. Från och med 1931 fick årsboken en mer populär inriktning och i stora drag den form som den har i dag. Fataburen har sedan dess förenat lärdom och sakkunskap med syftet att nå en stor publik.

Fataburen är också en viktig länk mellan Nordiska museet och Skansen, två museer med en gemensam historia och en gemensam vänförening. Varje årsbok har ett tematiskt innehåll som speglar insatser och engagemang i de båda museerna, men verksamhetsberättelserna trycks numera separat och kan rekvireras från respektive museum.

Ekonomiskt stöd från Samfundet Nordiska museets och Skansens Vänner gör utgivningen av Fataburen möjlig.

NORDISKA MUSEET

SKANSEN

Fataburen 2017

Nordiska museets förlag

Box 27820

115 93 Stockholm

www.nordiskamuseet.se/förlag

www.nordiskamuseet.se/fataburen

www.fataburen.se

© Nordiska museet och respektive författare 2017

Redaktör Anders Carlsson

Medredaktör Ewa Kron

Bildredaktör Marie Tornehave

Bildbehandling Karolina Kristensson och Peter Segemark

Omslag och grafisk form Lena Eklund, Kolofon

Översättning Alan Crozier

Omslagets framsida Klara Holmqvist, sektionschef för trädgården vid Nordiska museets avdelning Julita gård, skriver i denna bok om humle, pelargoner, pioner och frukt. Foto: Peter Segemark, © Nordiska museet.

Pärmarnas insidor De nya tapeterna i Tottieska huset på Skansen är tillverkade av företaget Handtryckta Tapeter Långholmen AB. Mönstren är kopior av original av Johan Norman (1744–1808) som finns representerad i Nordiska museets samlingar. Foto: Handtryckta Tapeter Långholmen AB.

Tryck och repro Italgraf Media AB, Stockholm 2017

ISSN 0348 971 X

ISBN 978 91 7108 598 6

Fotografregistret (Sverige)

Fotosamlingen på Nordiska museet omfattar sex miljoner objekt. Här finns rariteter som det äldsta bevarade svenska porträttfotografiet – en daguerreotyp på silverbelagd kopparplåt från 1842 – men också bydgefotografens glasnegativ med vallflickor, General Motors Nordiska AB:s bilder av verkstäder och utställningar, Kerstin Bernhards modebilder och museets egen dokumentation av människor på flykt i vår egen samtid. Bredden är enorm.

Varje bild har ett eget motiv, en plats, en tid och en upphovsman. Många gånger är det snårigt att få reda på allt, inte minst på grund av fotografyrkets rörlighet. Unga fotografer lärde sig förr yrket av de etablerade och kunde flytta mellan ateljéer och orter där jobb fanns. Ofta lämnades produktionen kvar. Många negativ har slängts bort men en del har hamnat på lokala museer och hos hembygdsföreningar. En firmas kvarlåtenskap kan samla många upphovsmän medan en och samma upphovsman kan finnas på många orter, under olika signaturer och stämplat.

För att underlätta arbetet med att hitta och kartlägga fotografer började Fotosekretariatet vid Nordiska museet sammanställa källkontrollerade eller auktoriserade uppgifter om fotografer och fotofirmor i ett gemensamt register. År 2008 lanserades Nationella fotografregistret i syfte att ge museer och andra kulturarvsinstitutioner möjlighet att

samarbeta kring beskrivningarna av sina fotografiska samlingar.

Sedan 2012 sker arbetet med att förvalta och utveckla registret under ledning av Nordiska museets arkiv. Under 2015 lades registret ut som *delad öppen data* i den webbaserade plattformen KulturNav. Under projektet *Kulturhistorisk fotografi* samlas Fotografregistret (Sverige) och Fotograffirmor (Sverige) och i dag finns närmare 2 700 namn och drygt 300 firmor i registren. Arbetet med att utveckla registret sker i en redaktion som leds av Nordiska museet. Här ingår sakkunniga från flera organisationer som Riksantikvarieämbetet, Stockholms stadsmuseum och Malmö museer.

Användningen av delad öppen data innebär att vem som helst kan söka i registren men också använda all data och själv bidra med ny information om fotografer och firmor. Även hembygdsföreningen eller det lokala museet kan alltså ladda ned data om en fotograf eller en firma och i sin tur föreslå eller registrera och dela ny data. Fotograf- och firmanamn länkas på så sätt samman och indirekt vidare till fotografierna i de olika databaserna. Nordiska museet granskar alla nya uppgifter före publicering. Så växer det fotografiska kulturarvet och blir tillgängligt för alla intresserade.

ULRIKA HOFFMAN är bildarkivarie vid Nordiska museet.